

PTUJSKI TEDNIK

Št. 13

Cena 15 din

Ptuj, 7. aprila 1961

Letnik XIV

OB KONFERENCI ZKS V KIDRIČEVEM

Smotri novega gospodarskega sistema morajo biti vsem jasni

V Kidričevem je bila v torek, 4. aprila 1961, popoldne letna konferenca ZKS kot važen političen dogodek v začetku novega gospodarskega sistema, ko mora biti vsem članom ZKS jasno, kaj naj storijo organizacije ZKS in vsak član kolektiva, da bodo uresničeni smotri novega ekonomskega sistema.

Na konferenci je poročal sekretar tovarniškega komiteja tov. Rudolf Selan o dosedanjem delu v organizacijah in komiteju ZKS in o reševanju raznih tekočih problemov v kolektivu, v organizacijah in društvih. Diskutanti iz Kidričevega so njegovo izvajanje dopolnili s kritično oceno dela in uspehov, gostje iz Maribora in Ptujja pa nakazali smer bodočega dela zlasti glede na nov gospodarski sistem, na ljudi in njihove probleme.

V minulem letu je bila glavna skrb komiteja in osnovnih organizacij ZKS v Kidričevem ideološko-politična vzgoja članstva ter tekoče reševanje vprašanih proizvodnje, upravljanja in skrbi za delovnega človeka.

Po oceni komiteja ni bilo vedno dovolj zavzetosti in resnosti, da bi celotni plan dela tudi izpolnili. Večerna politična šola za mlajše člane ZKS in za sindikalni aktiv ter Delavska univerza nista v taki meri uspeli, kot je bilo zaželeno, ker za predavanje s strani članstva ZKS ni bilo dovolj zanimanja pa tudi ne udeležbe na predavanjih. Tudi ni bilo dovolj osebnega zanimanja za politično izobraževanje. Referatov partijskih in državnih funkcionarjev s smernicami za bodoče delo niso vsi preštudirali. To se je občutilo tudi pri delu in na sestankih, kjer ni bilo slišati samostojnih

stališč članov in problemov, ki jih dnevno lahko odkrivajo v kolektivu ob primerni politični občutljivosti in budnosti.

Glavna je ugotovitev komiteja in organizacij ZKS v Kidričevem, da dosedanji sistem politično-vzgojnega dela več ne ustreza praksi v tovarni. Vso nadaljnjo politično dejavnost bo potrebno povezati s smotri novega gospodarskega sistema in nadaljnega razvoja tovarne, delavskega samoupravljanja, ustvarjanja in delitve dohodka ter nagrajevanja po učinku.

Dosedanje delo organizacij ZKS in komiteja ni bilo brez uspehov. Ugodno je ocenjeno na konferenci med drugim tudi to, da je kolektiv s komunisti in člani delavskega samoupravljanja na čelu zlasti lani dosegel ugodne proizvodne in finančne uspehe. Večji del težav je bil pravočasno in pravilno odstranjen, nekaj pa jih je ostalo. Obstajajo vsi pogoji, da bodo tudi te ob potrebni vztrajnosti in doslednosti odpravljene v bodočem razdobju. Plan proizvodnje aluminija je bil v primerjavi z letom 1959 presežen (115,8 odst.), enako glinice (123,7 odst.), dohodek pa 222,60 odst., osebni dohodek pa 130,90 odst. Vsa pozornost je obveljala rekonstrukciji tovarne, strokovni in politični vzgoji kadrov ter delu organov delavskega samoupravljanja.

V delavskem svetu je od 60 članov 40 komunistov. Pri izvajanju sklepov organov delavskega samoupravljanja bo potrebno v bodoče več doslednosti in opore pravihim stališčem tudi s strani nižjega vodilnega kadra. Bolj se bo morala politično uveljavljati tudi mladina, ki je je precej v tovarni in ima za to vse pogoje. O teh vprašanjih so v glavnem diskutirali člani ZK: tovariši Klemenčič, Veble, Cerne, Solovjev, Meško in Brčjez.

Izmed gostov iz Ptujja je prvi diskutiral sekretar občinskega komiteja ZKS tov. Janko Vogrinc, za njim članica komiteja in predsednica ObLO tov. Lojzka Stropnikova ter organizacijski sekretar okrajnega komiteja ZKS tov. Stefan Brumec iz Maribora. Konferenca se je udeležil tudi predsednik občinskega odbora SZDL tovariš Branko Gorjup.

Tov. Janko Vogrinc je poudaril važnost enotnosti v komiteju in organizacijah ZKS, ko gre za pravilna stališča in izvajanje sklepov. To je komitej v Kidričevem večkrat pogršel in zato tudi ni bilo pričakovanih uspehov. Potrebno je ideološko izobraževanje vsakega člana in vseh skupaj. Brez poznanja smernic in napotkov za delo v zvezi z novim gospodarskim sistemom je težko govoriti o borbi mnenj v organizaciji, o zdrav kritiki stanja v organizaciji in v podjetju. Nepravilno poznanje in ocenjevanje situacije tudi onemogoča uspešno izvajanje sklepov organizacije in organov delavskega samoupravljanja. Tov. Vogrinc je priporočal pri bodočem delu več enotnosti med članstvom ZKS in je želel novoizvoljenemu komiteju mnogo nadaljnjih uspehov.

Tov. Lojzka Stropnikova pa se je zadržala pri novem gospodarskem (Nadaljevanje na 2. strani)

riž važnost enotnosti v komiteju in organizacijah ZKS, ko gre za pravilna stališča in izvajanje sklepov. To je komitej v Kidričevem večkrat pogršel in zato tudi ni bilo pričakovanih uspehov. Potrebno je ideološko izobraževanje vsakega člana in vseh skupaj. Brez poznanja smernic in napotkov za delo v zvezi z novim gospodarskim sistemom je težko govoriti o borbi mnenj v organizaciji, o zdrav kritiki stanja v organizaciji in v podjetju. Nepravilno poznanje in ocenjevanje situacije tudi onemogoča uspešno izvajanje sklepov organizacije in organov delavskega samoupravljanja. Tov. Vogrinc je priporočal pri bodočem delu več enotnosti med članstvom ZKS in je želel novoizvoljenemu komiteju mnogo nadaljnjih uspehov.

Tov. Lojzka Stropnikova pa se je zadržala pri novem gospodarskem (Nadaljevanje na 2. strani)

Glasilu Socialistične zveze delovnih ljudi za območje bivšega ptujskega okraja
Izdaja »Ptujski tednik«, zavod s samostojnim finansiranjem
Direktor Ivan Kranjčič
Odgovorni urednik: Anton Bauman.
Uredništvo in uprava Ptuj, Lackova 8
Telefon 156, čekovni račun pri Komunalni banki Maribor podružnici Ptuj, št. 604-73-3-206.
Rokopisov ne vračamo.
Tiska Mariborska tiskarna Maribor.
Celotna naročnina za tuzemstvo 750 din, za inozemstvo 1250 din.

Narava je zopet ožveila

Na občinski konferenci sprejeta stališča SZDL Ptuj za 1961.

I.

V razdobju med lasko in letošnjo občinsko konferenco SZDL je bilo na podlagi obširnejše politične družbene in gospodarske analize ugotovljeno, da je potekal ves razvoj v občini po smernicah politike SZDL, ki jo je začrtala občinska konferenca SZDL v letu 1960 in po poteh. V kongresu SZDL Jugoslavije.

Konferenca v letu je ugotovila, da je bilo politično delo Socialistične zveze učinkovito usmerjeno zlasti k spodbujanju in usposabljanju delovnih ljudi za uspešen razvoj gospodarstva, za razširjanje materialne osnove gospodarskih organizacij in komun, za krepitve socialističnih družbenih odnosov, pa tudi za zboljšanje življenjskih razmer delovnega ljudstva. Zvestost socialistične sile so v enoletnem razdobju 1960-1961 zlasti poudarile skrb za družbeni standard proizvajalcev, kot bistveni sestavni del socialističnih ciljev, predvsem kot pogoj za večjo proizvodnost in gospodarnost.

Razvoj vzgojnih, predvsem izobraževalnih in kulturnih dejavnosti itd. je bil čedalje bolj skupno s razvojem in potrebami gospodarskega in kulturnega življenja ljudi v komun.

Posebno skrb je posvečala Socialistična zveza delavskemu in družbenemu samoupravljanju, in predvsem glede proizvodnosti in delitve sredstev itd.

Iz vsebine razprav delegatov na občinski konferenci SZDL letošnjega leta so bila zavzeta predvsem naslednja stališča:

Po dosedanjih materialnih in družbenih dosežkih smo si postavili nov program petletnega razvoja gospodarstva in razvoja ostalih družbenih nalog, ki bo omogočil še hitrejši razvoj komun in dvig življenjskega standarda delovnih ljudi v komun.

Spremembe gospodarskega sistema morajo sprostiti vse objektivne sile za dosego smotrov občinskega gospodarskega programa. Sprostiti je vse sile, da se omogoči čim hitrejša nadaljnja izpolnitev razdeljevanja dohodka v gospodarskih organizacijah in drugih družbenih službah.

Vsakemu delovnemu človeku je treba zagotoviti uporabo temeljnega demokratičnega načela socialističnih družbenih odnosov, to je osebni dohodek po delu.

Socialistična zveza bo podpirala vsa prizadevanja po čimvečji go-

spodarski stabilnosti in čim hitrejšem razvoju, predvsem pri organizaciji kmetijske proizvodnje na velikem kmetijskem kombinatu, kakor tudi v kmetijskih združenjih, in v razvoju združnih ekonomij in v združenem sodelovanju med zasebnimi proizvajalci in združenji.

SZDL bo podpirala vsa prizadevanja za hitrejši gospodarski in družbeni napredek v industriji, obrti, trgovini, gostinstvu in turizmu ter gradbeništvu, prometu in ostalih panogah gospodarstva, da čimprej izpolnimo naloge novega petletnega programa.

S povečanjem proizvodnje, narodnega dohodka v občini in produktivnosti dela je neizogibno potrebno zagotoviti odgovarjajočo rast osebne potrošnje in družbenega standarda proizvajalcev.

V prihodnje bo treba razvijati zlasti tiste dejavnosti, od katerih so odvisne življenjske razmere delovnih ljudi, kot so: komunalna izgradnja, šolstvo, zdravstveno varstvo, socialne službe, splošna kulturna dejavnost, rekreacija, letni odih in sploh odmor delovnih ljudi itd.

Izobraževanje državljanov in kadrovska politika še nadalje močno vplivata na gospodarski razvoj v občini.

Odstrajevati je treba v gospodarskem sistemu vse zastarele metode administrativnih posegov, ki zavirajo hitrejši razvoj spodbudnih oblik razdelitve dohodka.

Smoter vseh teh sprememb naj bo pospešitev razvoja proizvajalnih sil, proizvodnosti dela in poglobljenja socialističnih družbenih odnosov. Zaradi tega so nujno potrebne tudi takšne oblike upravljanja, ki bodo proizvajalca približale k neposrednemu odločanju od najnižjih, do najvišjih samoupravnih not našega sistema socialistične demokracije.

II.

V nadaljnji, konkretni razpravi so bila zavzeta zlasti še naslednja stališča:

Kmetijske zadruge so nosilke procesa socialistične preobrazbe vasi, zato je potrebno, da se z združiteljjo, spajanjem in pripajanjem organizirajo v takšne gospodarske organizacije, da bodo kos vsem nalogam združništva.

Zadruge naj razvijajo predvsem tiste oblike proizvodnega sodelovanja v kmetijstvu, ki bistveno povečujejo in zboljšujejo proizvodnjo, krepijo združne sklade in s tem ustvarjajo pogoje za moderno socialistično proizvodnjo velikega obsega.

Kmetijski kombinat je treba razviti do popolnosti kmetijske proizvodnje in površin ter glede nagrajevanja po enoti proizvoda, da bo preučen še ob začetku realiziranja perspektivnega programa vodilno mesto v kmetijstvu komun.

Kmetijski kombinat je treba razviti do popolnosti kmetijske proizvodnje in površin ter glede nagrajevanja po enoti proizvoda, da bo preučen še ob začetku realiziranja perspektivnega programa vodilno mesto v kmetijstvu komun.

Kmetijski kombinat je treba razviti do popolnosti kmetijske proizvodnje in površin ter glede nagrajevanja po enoti proizvoda, da bo preučen še ob začetku realiziranja perspektivnega programa vodilno mesto v kmetijstvu komun.

Kmetijski kombinat je treba razviti do popolnosti kmetijske proizvodnje in površin ter glede nagrajevanja po enoti proizvoda, da bo preučen še ob začetku realiziranja perspektivnega programa vodilno mesto v kmetijstvu komun.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Naš KOMENTAR

Zadnji dogodki v zvezi z alžirsko-francoskim pogajanjem so pokazali, da so desničarski ekstremisti pripravljani poseči po vseh sredstvih, da bi preprečili sporazumevanje in v končni postavitvi mir, ki bi zagotovil Alžircem neodvisnost. V enem prejšnjih komentarjev smo omenili, da sta v Franciji dve struji — veleposelstniško-kolonialistična in veškaptalistično-industrijska. Prva se zavzema za ohranitev popolnih zvez z Alžirom, da bi zemlja ostala v rokah Francozov, druga pa meni, da v sedanjem času ne morejo zavlačevati s proglasitvijo formalne neodvisnosti, ker si le tako ohranijo gospodarske koncesije.

Desničarski elementi so se odločili za najbolj kriminalna dejanja. V Evianu so podtaknili bombo, s katero so ubili župana Blanca. V Franciji je prišlo do vrste bombnih napadov. Alžirci se niso toliko razburjali nad napade, pač pa nad izjavo ministra za Alžir Louisa Joxa, ki je dejal, da bodo umeli pogajanja tudi z drugo alžirsko organizacijo, ki pa je seveda povsem pod vplivom Francozov.

Vse to kaže, da bi v zadnjem trenutku radi preprečili pogajanja oziroma da bi iz pogajanj iztisnili čimveč koristi. Kolonialisti so v omenjeni in zato tudi pripravljani na zavlačevanje. Kongo je za kolonialiste vzor in sedaj poskušajo biti predrzni ter zahtevni.

Laos pred pomiritvijo

Težko pričakovani odgovor sovjetske vlade na britansko noto o rešitvi laoskega problema je prišel in na Zahodu so si oddahnil. Pričakovali so sicer dokaj pozitiven odgovor, n kof pa si niso predstavljali, da bo v tolikšni meri podoben britanskemu predlogu. Sovjetska zveza je pozdravila britanski predlog o treh fazah, le da je predlagala spremembo vrstnega reda. Britanci so že

povedali, da so za spremembo vrstnega reda.

Nove težave so nastopile sedaj, ko bi se morali zedniti o mestu sestanka konference 14 držav. Upajmo, da bodo tudi tukaj našli kompromisno rešitev, ker so različna stališča o Laosu tako očitna, da nastopajo Sovjetska zveza, Francija in Velika Britanija skorajda složno proti ZDA in posredno tudi proti Ktajiški. Sovjeti niso nič navdušeni nad zaostrevanjem odnosov v tem delu sveta, ker gre to v korist Kitajcem, ki dokazujejo, da so pogajanja s kapitalisti nepotrebna. Američani so zaradi svoje nestrpnosti najbolj pripravna država, da lahko nasede takšnim stališčem. Laosko prebivalstvo seveda neče služiti nobenim, ker hočejo biti neodvisni, kot Kambodža.

Resolucija o umiku Belgijcev

V Generalni skupščini so ponovno začeli pretresati kongoški problem. Azijsko-afriške države so predložile resolucijo, po kateri bi se morali Belgijci umakniti iz Konga v treh tednih, in če tega ne bodo storili, naj bi izvedli sankcije po Ustanovni listini OZN.

Na drugi strani pa so se v razpravi že pojavili glasovi, ki pravijo, da ne bi smeli tananarivske konference puščati ob strani, saj po mnenju tovrstnih diplomatov vsebuje predloge za rešitev krize. Tudi kanadski delegat se je zavzemal za tesnejše sodelovanje s Kasavubujem in Čombejem, ker bi tako čete OZN zavarovale svoj obsto. Takoj se seveda vprašamo, zakaj bi čete OZN potrebovale zaščito Kasavubuja. Sedaj jim onemogočajo izvajanje resolucije, ker zagovarjajo politiko Varnostnega sveta, če pa so za stike s Kasavubujem, je vloga sil OZN brez kakega. Kaže, da moramo sedaj čakati na zahodne predloge, da bi bilo najbolje umakniti čete, saj so med drugim začeli prav te dni govoriti o stroških.

R A Z P I S

partizanskega pohoda po poteh Slovenjgoriške čete

Občinski odbor SZDL razpisuje ob sodelovanju TVD »Partizan«, športnih organizacij, Ljudske mladine Slovenije in ostalih organizacij v spomin na herojski boj Slovenjgoriške čete v času NOB ter v počastitev 20-letnice pričetka vstaje jugoslovanskih narodov **»Po poteh Slovenjgoriške čete«**. Prireditev ima množičen značaj.

Tekmovalne skupine: množičen partizanski pohod obsega naslednje kategorije:

1. tekmovalni pohod za pionirje in pionirke v starosti od 10 do 14 let na 4 km dolgi progi;
 2. tekmovalni pohod za mladince v starosti od 14—18 let na 7 km dolgi progi;
 3. tekmovalni pohod za mladince v starosti od 14—18 let in članice v starosti od 18 let naprej na 12 km dolgi progi;
 4. množičen partizanski marš za člane od 18 let starosti naprej na 20 km dolgi progi.
- Datum tekmovanja: Prireditev za vse kategorije množičnega pohoda bo v nedeljo, 23. 4. 1961.
- TEKMOVALNI POGOJI: Ekipo sestavlja 5 tekmovalcev, ki morajo prispeti na cilj istočasno, sicer se plasma in rezultat ne upošteva.

Pravico nastopa imajo: učenci in učenke stari nad 10 let vseh osnovnih šol v občini, dijaki vseh srednjih šol, člani vseh športnih organizacij, pripadniki društev TVD »Partizan«, mladinski aktiv, člani širokih osnovnih družbenih organizacij, ekipe sindikalnih podružnic, člani Zveze borcev, gasilska društva, člani predvojaške vzgoje, pripadniki Ljudske milice in JLA itd.

Proge: Tekmovalna komisija bo objavila načrt in opis prog v »Ptujskem tedniku« in na startu.

Zborno mesto za vse kategorije je na Titovem trgu, pričetek pohoda za vse kategorije ob 8. uri. Tekmovalna proga bo označena in postavljene bodo številne sodniške kontrole.

NAGRADE: Zmagovalne ekipe prejmejo lepe pokale in praktična darila.

PRIJAVE: Pripravljalni odbor je izdal posebne prijave vsem osnovnim družbenim organizacijam, šolam itd. Izpolnjene prijave dostavite na naslov: »Stab za organizacijo partizanskega pohoda pri Občinskem odboru SZDL Ptuj«, najkasneje do 20. aprila 1961.

Sprejeta družbeni plan in proračun 1961 občine Ormož

Zbora občinskega ljudskega odbora v Ormožu sta 31. marca t. l. sprejela družbeni plan in proračun za leto 1961.

Družbeni plan za leto 1961 je prvi del perspektivnega plana za obdobje 1961-1965. Sestavljen je na podlagi dosedanjih gospodarskih uspehov v občini in po svetovanju na zborih volivcev v vseh večjih krajih občine.

Glede na gospodarsko strukturo občine, v kateri prevladuje kmetijstvo, posveča plan tej gospodarski panogi vso pozornost. Gospodarskim organizacijam nalaga skrb za nadaljnji porast proizvodnje in izboljšanje ekonomičnosti poslovanja. Do podrobnosti bodo morale izpolniti spodbudne načine nagrajevanja in skrbi za racionalno zaposlitev

delovne sile. Vso pozornost bodo morale posvetiti učinkovitemu izobraževanju delavcev in ostalih kadrov.

Investicijska vlaganja so usmerjena v dovršitev začetnih objektov, nova pa v take panoge, ki najbolj vplivajo na življenjsko raven večine prebivalstva.

skem sistemu, glede katerega še niso niti članom ZKS jasne vse stvari. Priporočila je članstvu ZKS večje zanimanje za gospodarske probleme, za probleme kolektiva, večjo strpljivost do kritike pojavov, ki jih je treba obravnavati, ter prebroditi težave. Podčrtala je važnost budnosti organizacij ZKS do negativnih pojavov, večje občutke odgovornosti in dolžnosti do informiranja in vzgajanja kolektiva. S prav posebnim poudarkom je govorila o skrbi za delovne invalide, za njihovo prekvalifikacijo in zaposlitev na primerjenem mestu. Vse te probleme je povežala z novim gospodarskim

Konferenca ZKS Kidričevo

pravilnega nagrajevanja, interese podjetja in komunite ter naše celotne skupnosti.

Poudaril je glede samih komunistov, da se ne ločijo od drugih članov kolektiva glede na dolžnosti in pravice, da pa naj jih odlikuje pripravljenost in sposobnost za stalno zavestno borbo za socialistične odnose in za zagovarjanje svojega naprednega stališča pred javnostjo.

V tovarniški komite so bili na konferenci izvoljeni s 111 do 100 glasovi: Jože Šegusa, inž. Stane Tonež, Jože Brjčič, Ivan Vebič, Peter Gpčič, Franc Klemenčič, Viktor Prelog, Rudolf Selan, Fr. Meško, Stane Černe, Boris Solovjev, Anton Kokol in Franc Kranjc. VJ

skem sistemu, glede katerega še niso niti članom ZKS jasne vse stvari. Priporočila je članstvu ZKS večje zanimanje za gospodarske probleme, za probleme kolektiva, večjo strpljivost do kritike pojavov, ki jih je treba obravnavati, ter prebroditi težave. Podčrtala je važnost budnosti organizacij ZKS do negativnih pojavov, večje občutke odgovornosti in dolžnosti do informiranja in vzgajanja kolektiva. S prav posebnim poudarkom je govorila o skrbi za delovne invalide, za njihovo prekvalifikacijo in zaposlitev na primerjenem mestu. Vse te probleme je povežala z novim gospodarskim

Stališča SZDL

(Nadaljevanje s 1. strani)

ce. Zaradi dviga socialistične družbene zavesti pa naj socialistična zveza podpira tudi splošno in strokovno šolstvo v občini ter vse ostale vzgojne društvene in družbene organizacije.

vseh pomembnejših gospodarskih in družbenih nalog svojega krajevnega območja, krajevnega odbora SZ, za nadaljnje sodelovanje pri kadrovske krepitvi KO z aktivnimi kadri, zlasti žene in mladino ter posebej članstvom SZDL.

Plan predvideva glede na družbene in materialne pogoje porast družbenega proizvoda in narodnega dohodka. Tako se bo narodni dohodek, ki je znašal v prejšnjem letu 89.000 din na prebivalca, povečal letos na 100.000 din na prebivalca ali za 11%. Porast gospodarske aktivnosti temelji na specifičnih možnostih in bo omejen cilj mogoče doseči le s stalnim in intenzivnim prizadevanjem odgovornih činiteljev za pospešen razvoj.

ZAPOSLENOST IN DELOVNA STORILNOST

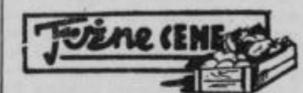
Glede na večjo gospodarsko aktivnost predvideva plan povečanje števila zaposlenih v družbenem sektorju za 9% nasproti letu 1960. Največji porast zaposlenosti je predviden v industriji in obrti, nato v kmetijstvu, zadrudstvu, trgovini in gostinstvu.

Znatno razširitev predvideva obrtno Remontno podjetje, na novo pa bi naj ustanovili elektroinstalatersko obrtno delavnico. V zadrudstvu bo prišlo do povečanja števila delovne sile glede na nakup novih strojev, ustanovitev ali razširitev zadrudskih ekonomij in splošno razširitev dejavnosti.

TE DNI V OBČINI

V ponedeljek, 10. aprila 1961, bo ob 16. uri na Občinskem sindikalnem svetu seja predsedstva Občinskega sindikalnega sveta, na kateri bo raz-

prava o poročilu, o delu Občinskega sindikalnega sveta in sindikalnih podružnic v preteklem delovnem obdobju, ki bo pred občnim zborom Občinskega sindikalnega sveta gostavljena vsem izvoljenim delegatom.

Povrtnina:
Cebula 120, čebulček 500, fižol 60-80, hren 100, krompir 18-20, korenje 50-60, motovilce 200, peteršilj 80, por 50, regrat 200, kislja repa 40, redkev 50, radič 150-160, česen 150-200, solata berivka 300, solata v glavah 120-140, špinača 100 do 150, kisljo zelje 50, zelje v glavah 30-50.

V prihodnjem tednu bodo številna posvetovanja in razgovori po posameznih sindikalnih in izvoljenimi delegati, ki se bodo 25. aprila 1961 udeležili občnega zbora Občinskega sindikalnega sveta Ptuj.

Veliko pozornost bo treba posvetiti ustanavljanju sekcij, da bodo začele čimprej z delom, ki mora biti po vsebini in obliki novo za razliko od prejšnje oblike množičnih sestankov. Gospodarske sekcije na kmetijskem področju morajo postati močna opora kmetijske zadruga in krajevne organizacije proti ekonomskemu in idejnemu konservativizmu; gospodarske sekcije v mestu in industrijskih centrih Kidričevo in Majšperk se morajo razviti v tribuno proizvajalcev in potrošnikov, ki bo obravnavala razvoj določene gospodarske panoge ter tudi temeljito in konkretno proučila ob podpori DIT, DE, pododbori zbora in raznih organizacij, vse probleme proizvodnje in gospodarskih ukrepov.

Plan predvideva glede na družbene in materialne pogoje porast družbenega proizvoda in narodnega dohodka. Tako se bo narodni dohodek, ki je znašal v prejšnjem letu 89.000 din na prebivalca, povečal letos na 100.000 din na prebivalca ali za 11%. Porast gospodarske aktivnosti temelji na specifičnih možnostih in bo omejen cilj mogoče doseči le s stalnim in intenzivnim prizadevanjem odgovornih činiteljev za pospešen razvoj.

INVESTICIJE

Za uresničitev nalog, ki jih postavlja družbeni plan je potrebno zagotoviti dovršitev objektov, ki so važni pri proizvodnji, predvsem kmetijski, ki je najpomembnejša dejavnost v občini. Od skupne kvote investicij bo vloženo v industrijo 8,8% v kmetijstvo 76,5%, v zadrudstvo 9,8% v trgovino 5%, v obrt 2,9% in v gostinstvo 0,5%.

Poleg tega posveča občina vso pozornost stanovanjski graditvi. Letos bo v te namene porabljenih 74 milijonov dinarjev. Za najnujnejša popravila cest bo porabljenih okrog 10 milijonov dinarjev, prav takšen znesek pa zahtevata šolstvo in prosveta. Gre za adaptacijo nekaterih šolskih poslopj. Za zdravstvo je predvidenih 6 milijonov dinarjev in je v tem znesku obsežna tudi priprava za gradnjo zdravstvenega doma v Ormožu. Skupen znesek gospodarskih investicij

DRUŽBENI STANDARD

Občinski stanovanjski sklad bo razpolagal letos z 89 milijoni dinarjev. S temi sredstvi bi zgradili 24 stanovanj in slednjič odstranili ruševine sredi kraja. V surovem stanju bi postavili tudi nekaj učiteljskih stanovanj v Pogorcih in v Miklavžu. Plan predvideva gradnjo kakšnih 20 stanovanj zasebnikov v občini. Investicije v komunalni dejavnosti bodo znašale 9 in pol milijonov dinarjev. Šolstvo, prosveta in kultura bodo razpolagali z 10 milijoni dinarjev za adaptacijo šol Hardek, Ormož in Ivanj-kovci, za opremo glasbene šole v Ormožu, za vodovod na šoli Kogter za opremo Delavske univerze.

Sadje in sadeži:
Jabolka 50-80, orehi 300.

Zitarice in mlevski izdelki:
Koruzna 50-40, koruzna moka 40, ajdova moka 60, proso 50, koruzni zdrob 50.

Večerna politična šola Kidričevo

Ponedeljek, 10. aprila — tema C5: Temeljna načela naše zunanje politike in njen socialistični značaj — 4 ure. Predava Jože Stropnik.

Statutarne spremembe Socialistične zveze niso imele namena praktično prilagajati Socialistično zvezo družbenemu mehanizmu, ampak predvsem vključevati Socialistično zvezo v proces družbenega gibanja. Organizacije Socialistične zveze niso zgolj tribuna za pojasnjevanje in obveščanje, temveč morajo postati torišče demokratičnega boja mnenj in odločilnega vplivanja delovnih organizacij na delovanje družbenih organov.

Statutarne spremembe Socialistične zveze niso imele namena praktično prilagajati Socialistično zvezo družbenemu mehanizmu, ampak predvsem vključevati Socialistično zvezo v proces družbenega gibanja. Organizacije Socialistične zveze niso zgolj tribuna za pojasnjevanje in obveščanje, temveč morajo postati torišče demokratičnega boja mnenj in odločilnega vplivanja delovnih organizacij na delovanje družbenih organov.

PRORAČUN

Proračun občine predvideva letos 213 milijonov dinarjev dohodkov in prav toliko izdatkov. Lani je znašal proračun 160 milijonov dinarjev in se je letos torej znatno povečal. Povečanje proračuna gre na račun večjih pristojnosti občin. Za uravnoteženje proračuna bo prispeval okraj 18 milijonov dinarjev.

Mleko in mlečni izdelki:
Surovo maslo 500-600, smetana 200, sir 50-100.

Večerna politična šola Ptuj

Torek, 11. aprila — tema C5: Temeljna načela naše zunanje politike in njen socialistični značaj — 4 ure. Predava Jože Stropnik.

Kar je doživela Poljska 1. septembra 1939, ko so nemška letala prekorčila poljsko mejo in z bombami sipala smrt po poljski deželi, ko so do zob oborožene nemške motorizirane enote hitlerjevske vojske prekorčile poljsko mejo in z naglico zavzemale to slovansko zemljo — to je doživela 6. aprila 1941 Jugoslavija.

Statutarne spremembe Socialistične zveze niso imele namena praktično prilagajati Socialistično zvezo družbenemu mehanizmu, ampak predvsem vključevati Socialistično zvezo v proces družbenega gibanja. Organizacije Socialistične zveze niso zgolj tribuna za pojasnjevanje in obveščanje, temveč morajo postati torišče demokratičnega boja mnenj in odločilnega vplivanja delovnih organizacij na delovanje družbenih organov.

UPORNI SLOVENCI MESECA APRILA

Čeprav še ni bila osnovana Osvobodilna fronta, čeprav so bili stiki z Ljubljano skoro prekinjeni in vsaj zelo otežkočeni, so ptujski komunisti

Fašistične armade so brez vojne napovedi prekorčile jugoslovansko mejo in nemška letala so nepričakovano napadla Beograd v jutranjih urah, v nedeljo, 6. aprila. Nad desetisoč prebivalcev Beograda je izgubilo tedaj pod razvalinami svoje življenja. Tako so se maščevali nemški fašisti nad Jugoslavijo, ki ni pokorno služila nacizmu, ker je zavrgla pakt s silami osi. Maščevanje je bilo nepopolno, trajalo je do konca vojne. Umorjeni talci, koncentracijska taborišča, skrajna beda, boleznin in nasilja; zatiranje kulture in podjarmljenih narodov — to so dejstva, ki so strahotno ožigosala nemški nacizem in fašizem drugih narodov ter njihovih pomagačev, ustašev, belogardistov itd.

V PTUJSKEM OKOLISU APRILA 1941

Nemška letala se 6. aprila zgodaj zjutraj pojavijo nad Ptujem. Mitrilirajo most in naše vojaške kolone, zbrane na Turnišču. Okoli 90 prostovoljcev, med njimi so komunisti, ki so prišli 4. aprila iz Medjurečja, prosijo vojaške oblasti za orožje, a ga ne dobe. Ob mostu stražijo jugoslovanski vojaki.

NACISTIČNI OBLASTNIKI

Prvi nemški župan je Celotič, ki je imel opekarno v Rogoznici, za njim je prišel Bauer iz Nemčije, a le za kratek čas, saj je že ob koncu aprila zasedel županstvo Wressnigg, predvojni gestapovski agent. V Brečičevi hiši so se vgnezdili gestapovci. Ptuj postane močan gestapovski center, ki povezuje Radgono in Ljutomer.

ARETIRANCI

Na tretji listi nujnih ukrepov je določeno, naj takoj zapro Žide in nemštvo sovražne ljudi. Aktu je priložen seznam Židov, ki jih morajo takoj aretirati: Ignaca Sonnenscheina, trgovca s poljskimi pridelki v Maistrovi ulici, Hinka Sonnenscheina, tudi trgovca s poljskimi pridelki v Maistrovi ulici, in Marijo Oskar, trgovko na Zg. Bregu.

Perutnina in jajca:
Jajca 12-14, piščanci 500 do 800, domači zajci 300.

OPOMBA: PREDAVANJA V VPS PTUJ BODO ODSLEJ OB 17. URI V ISTIH PROSTORIH.

Jugoslavija je kapitulirala 17. aprila zaradi petokolonaska vodstva. Postala je plen fašističnih sil. Narodi Jugoslavije so v hudih časih strahotne fašistične okupacije dokazali z junaskim bojem za svobodo svoja demokratična stremljenja, svoj nadležni pogum. V boju jih je vodila Komunistična partija. S svojim bojem za svobodo so pomagali na skupni fronti naprednih sil ugonobiti sovražnika človeštva — fašizem. Iz malih partizanskih čet, so se razvijali bataljoni, brigade, korpusi. Iz meseca v mesec so številčno rasle enote NOV, ki jo je vodil vrhovni štab s tovarišem Titom na čelu. Iz krvi, trpljenja in poguma je zrastle nova domo-

Na listi ukinjenih društev in ustanov so Glasbena matica na Hrvaškem trgu, Muzejsko društvo na Dominikanskem trgu, Ljudska knjižnica (italniška) v Vseh svetnikov ulici 15, Delavsko svetočno društvo Vzemnost v Maistrovi ulici 3, Fantovski odsek na Minoritskem trgu 3, Sokolsko društvo v Slovski ulici 15, Ciril-Metodovo društvo, Jadranska straža, Strelsko društvo, ki ga je vodil poročnik Polič, učitelj Praprotnik, dr. Potrč, član KP,

Na tretji listi nujnih ukrepov je določeno, naj takoj zapro Žide in nemštvo sovražne ljudi. Aktu je priložen seznam Židov, ki jih morajo takoj aretirati: Ignaca Sonnenscheina, trgovca s poljskimi pridelki v Maistrovi ulici, Hinka Sonnenscheina, tudi trgovca s poljskimi pridelki v Maistrovi ulici, in Marijo Oskar, trgovko na Zg. Bregu.

DRUGI NUJNI UKREPI

Peta lista nujnih ukrepov je zadala udarec političnim strankam in drugim organizacijam. Odredila je preiskave in aretacije za voditelje teh organizacij. Navedenih jih je 60. Šesta lista določa nakazilo stanovanj in potrebnih prostorov za oddelek SA in policijo.

1941-1961 OB 20-LETNICI VSTAJE

v ptujskem okolišu po letu 1914. Z aretiranci so napolnili ptujske zapore, Lenartovo hišo na Srbskem trgu in kapucinski samostan. Iz Ptuja so zapornike od 1. maja dalje selili tudi na grad Borl, kjer je nemška varnostna policija GESTAPO uredila svoje zapore. Iz Ormoža so zaprli 53 zavednih Slovencev. Vse zapornike so surovo pretepal.

že aprila dokazali svojo nacionalno zavest, dokazali svoja čustva do domovine in sovražstva do fašističnega okupatorja.

Na listi ukinjenih društev in ustanov so Glasbena matica na Hrvaškem trgu, Muzejsko društvo na Dominikanskem trgu, Ljudska knjižnica (italniška) v Vseh svetnikov ulici 15, Delavsko svetočno društvo Vzemnost v Maistrovi ulici 3, Fantovski odsek na Minoritskem trgu 3, Sokolsko društvo v Slovski ulici 15, Ciril-Metodovo društvo, Jadranska straža, Strelsko društvo, ki ga je vodil poročnik Polič, učitelj Praprotnik, dr. Potrč, član KP,

Na tretji listi nujnih ukrepov je določeno, naj takoj zapro Žide in nemštvo sovražne ljudi. Aktu je priložen seznam Židov, ki jih morajo takoj aretirati: Ignaca Sonnenscheina, trgovca s poljskimi pridelki v Maistrovi ulici, Hinka Sonnenscheina, tudi trgovca s poljskimi pridelki v Maistrovi ulici, in Marijo Oskar, trgovko na Zg. Bregu.

DRUGI NUJNI UKREPI

Peta lista nujnih ukrepov je zadala udarec političnim strankam in drugim organizacijam. Odredila je preiskave in aretacije za voditelje teh organizacij. Navedenih jih je 60. Šesta lista določa nakazilo stanovanj in potrebnih prostorov za oddelek SA in policijo.

Omenili smo, da so se 7. aprila ptujski komunisti odzvali klicu KP, naj se takoj javijo v vojno, da bodo branili domovino pred fašističnim agresorjem. V Ptuj se je zbralo okoli 90 prostovoljcev, ki jih vojaške oblasti niso mobilizirale, med njimi so bili razen dveh, vsi komunisti, ki so prišli iz Medjurečja. Prostovoljecem je poveljeval Jože Lacko. Mladinskih prostovoljcev je bilo okoli 300. Za 1. v Novem mestu doživeli kapitulacijo jugoslovanske vojske.

(Dalje prihodnjič) RV.

SE: OB PROMETNI NESREČI NA SPODNJEM BREGU

Pijan avtomobilist povožil dva šolarja

Hudo poškodovani širec je podlegel poškodbam

V sredo, 29. marca po 19. uri je nenadna avtomobilska nesreča v Ptuj na Zagrebški cesti močno prizadela družini Širec in Molnar z Zagrebške ceste. Njihovega sina Vlada in Stanka, učenca 7. in 8. razreda Osnovne šole na Bregu, je težko poškodoval z osebnim avtomobilom Stanko Markež iz Rabelčje vasi 29 pri Ptuj. Opit je z veliko brzino pripeljal po Zagrebški cesti in se zaletel na ovinku na skrajnem desnem robu ceste v kolo, na katerem sta bila Vlado Širec in Stanko Molnar. Vlado je obležal na cesti s težkim zlomom lobanje na zadnji desni strani ter z zdrobljeno roko v nadlahti, Stanko pa z zlomljeno nadkolenico in drugimi manjšimi poškodbami. Vlado je bil ves čas po nesreči nezavesten vse do sobote, 1. aprila 1961 do 3. 30, ko je v ptujski bolnišnici izdihnil. Stanko se še zdravi v bolnišnici in bo po daljšem času okreval.

Vlado je bil pri nas. Nazadnje sva se odpejala z našim, z lučjo opremljenim kolesom na Vladov dom po mleko. Mimo Simenkovih in Petrovičevih sva se dobro peljala v mraku po skrajni desni strani ceste in pripela vstric Pučkovi. Vlado je vozil, jaz pa sem sedel na okvirju. Nenadoma je grozno sunilo v naju od zadaj. Mene je vrglo s kolesa v planko Rimelove ograje in nato v bližnjo akacijo, od tam pa me je odbilo, da sem padel nazaj na cesto. Z zlomljeno levo nogo sem obležal na cesti in klical Vlada, ki ga sprva niti nisem videl. Potem sem ga zagledal daleč od mene nepremičnega. Nisem se mogel premakniti. V levem stegnu me je strašno bolelo. Kmalu so bili pri meni oče, mama, brat in drugi ljudje. Nekdo me je že prej predel na rob ceste, kjer sem ležal do prispetja rešilnega vozila, ki me je odpeljal v bolnišnico. Najprej so zdravniki pregledali

Uničen zadnji del Molnarjevega kolesa

zopet pribita. Na cesti so se še videle bele črte, ki jih je po cesti zarisala komisija TNZ, da se je videlo, kako je Markež vozil po skrajnem desnem robu ceste. Ljudje so se ustavljali na cesti in spraševali očeta Šireca, kako je s sinom v bolnišnici. »Se je v nezavesti...«

Pri Molnarjevih sem si ogledal uničeno dvokolo, na katerem sta se peljala Vlado in Stanko po mleko. Stankov oče mi je pojasnil:

»Kmalu po nesreči sva bila z ženo pri Stanku. Stokal je ob robu ceste zaradi noge. Hotel sem ga dvigniti, pa me je prosil, naj ga pustim, da ga strašno boli. O poškodbah na rebrih in glavi niti ni nič rekel. Bil je brez čnega čevlja. Telega in posodo za mleko je vrglo po Rimelovi trati. Hitro je pripeljal rešilni voz in odhitel s Stankom v bolnišnico. Gotovo bo precej časa, da bo imel Stanko nogo zopet kot je treba!«

Slavko Polajžar in Ciril Jurkovič, oba iz »Delte« sta se s kolesi peljala v sredo, 29. marca 1961 zvečer po Zagrebški cesti proti Ptuj. Z veliko naglico ju je prehitel osebni avto. Mislija sta: »Oho, prometna hiti, nekaj se je zgodilo!« Vozila sta se ob

Stanko Molnar z zlomljeno nogo v ptujski bolnišnici

robu ceste in osebni avto je švignil mimo njiju kot bi trenil. Mislija sta pred seboj tresk in kmalu nato se je avto ustavil. Nič hudega sluteč sta se peljala dalje za avtomobilom, ki je nedelež pred njim obstal s prižganim zadnjima signalnima lučkama. V slabih lučih sta zagledala najprej Stanko Molnarja, ki je ležal sem od avtomobila na cesti in stokal, Slavko Polajžar mi je pojasnil:

»Prišel sem Stanka pod pazduho in ga predal na desni rob ceste, da ga ne bi še kdo povozil. Po levi nozi, ki jo je imel dečko zvito pod drugo nogo, sem ocenil, da mora biti strta. Potem sem stopil še dalje do vznaka ležečega Vlada. Tudi njega sem prijel pod pazduho in ga premaknil na rob ceste. Desna roka se je obesila kot bi bila brez kosti. Vlado ni dal od sebe glasu. Kmalu so bili na mestu starši in več drugih ljudi. Ciril Jurkovič je odhitel s kolesom do službujočega prometnega organa LM na ovinku pri vulkanizerju Korošcu na Bregu, kjer je tudi telefon. Takoj je bila o dogodku obveščena Reševalna postaja Ptuj in organi TNZ!«

Na Markeževem domu v Rabelčji vasi 29 me je v soboto, 1. aprila dopoldne 5 malih otrok (6-13 let) prav zvedavo gledalo,

Iz naših mest, ulic in vasi

Sem in tja po Ptuj

Prazen prostor med Mariborsko cesto in železnico v podaljšku mestnega parka v Ptuj dobiva svojo dokončno obliko.

Na splaniranem in navoženem prostoru nekdanje porušene stare stanovanjske zgradbe v oglu med Lackovo ulico in železnico pri prelazu na Ormoški cesti se urejuje podaljšek ptujskega parka. Napravljena so sprehajališča, zasajeno okrasno drevje in grmičje ter posejana trava.

Nazadnje je bilo na ta prostor navoženih 800 prostornih metrov plodne zemlje. Ta je splanirana. Sprehajališča bodo posipana s poljčanskim peskom. Ob poteh bo žična ograja, da ne bi odrasli in otroci uničili novega travnišča in okrasnega nasada. V tem delu bo tudi postavljenih 10 klopi. Ob progi je zasajena vrsta naglo rastočih topolov. Ti so zasajeni tudi pred kletno zgradbo na desni strani ceste.

Pogled na ta del parka bo prav ugodno vplival na vsakega prehodnega avtomobilista na poti Zagreb—Maribor pa tudi na stalne prebivalce Ptujja, ki so se že veselili ureditve tega dela mesta, ki je že pred leti izgubil prej nemogočo podobo.

Po Ormoški cesti so v delu vodovodna dela. Vodovodnolaga vodovodna ekipa Zavoda za komunalno dejavnost po levi strani ceste in je z delom gotova že do mostu čez Grajevo. Tako bo tudi ta del mesta priključen na mestni vodovod.

Med železniško tovorno postajo in skladiščem »Petrola« gradi od 7. marca 1961 dalje gradbeno podjetje »Remont« Ptuj za trgovsko podjetje »Merkur« Ptuj skladišče dolgo nad 50 metrov in široko 10 metrov.

ko jih je mati Ana poslala iz sobe na dvorišče, da ne bi poslušali najinega razgovora o nesreči na Zagrebški cesti, ki jo je povzročil njen mož, Stanko Markež. Spotoma sem zvedel, da je Vlado tega jutra umrl. Stanka Markeža nisem našel doma, ker so ga organi TNZ v četrtek jutraj aretirali in odpeljali v Maribor.

»Umri je?« je vzdihnila Markeževa žena potem, ko sem ji povedal o preminulemu Vladu. Solze so ji zalile oči. »Kaj je le mož mislil, da je toliko pil, da ni mislil na to, da vozi, da ima družino in 5 otrok?« je dejala. Končno mi je še pojasnila, da je kupil avto v jeseni 1960. »Nase kolone so več zim šle za avto. In še nas ni prav vseh naložil, da bi nas kam peljal in že smo tako nesrečni. Lažje bi bil ob brez pijače kot bi sedaj družina brez dohodka, brez kruha, brez vsega, za kar smo morali tako varčevati. Večkrat sem moža opozarjala, naj ne pije in naj ne divja z vozilom. Sedaj, ko bi nam bilo malo boljše, pa taka nesreča!«

Zopet je zajokala in otroci so prišli nazaj v sobo ter jo sprušujoče gledali...

V soboto, 1. aprila 1961 zjutraj ob 3.30 je Vlado umrl. Z obdukcijo so bile potrjene ugotovitve organov TNZ na licu mesta in zdravnikov v bolnišnici.

Vest o Vladovi smrti je očeta in mater še bolj prizadela. Vlada so položili v soboto popoldne doma na mrliški oder. Sorodniki

Osebni avto Stanka Markeža. Na levi strani zbita luč in zgoraj vdeta pločevina.

so se zbrali. K Širčevim so prihajali odrasli in otroci ter prinesli mnogoli vence in šopkov. Vladov bled obraz in rane po njem so bile obtožbe Stanka Markeža in tistih vozačev, ki se opijajo in pozabijo, da na ce-

trov. Do konca aprila t. l. bo zgradba pod streho. Doslej podjetje »Merkur« za pohišstvo ni imelo primernega skladišča, zato je bila trgovina zraven »Slovenskih gorice« močno nabita.

Panorama za Ptujem je vsa v cvetju. Zacetete so breskve na vzhodnem delu Panorame, na severnem delu pa cvetijo hruške na nizkem vrstnem nasadu.

Ves v cvetju je tudi muzejski park pred muzejem pri spomeniku dr. Matije Murka. Cvetoeče slive, breskve in češnje krasijo neštete vrtove. Enako je vse cvetoče v okolici.

V ponedeljek, 5. aprila 1961, popoldne je preizkusil posebnost breškega ovinka ceste Ptuj—Maribor—Rogatec—

Zagreb med ostalimi vozači tudi vozač zasebnega tovornjaka S 12450.

K sreči je vozil počasi, ko se je od šasijske na ovinku ločila kripa s svinjami in teleti in padla v normalno lego na tla, brez da bi se kripi in zivini kaj zgodilo.

Ta teden so se začela na novi zgradbi Komunalne banke Ptuj dela za napeljava centralne kurjave in vodovoda, temu delu pa bo sledila napeljava elektrike. Steklo za steklene stene je že nabavljeno.

Zgradba Komunalne banke v Ptuj je prva izmed takih sodobnih zgradb, v kateri je sobam s steklenimi stenami zagotovljeno bogastvo svetlobe in prijetnost dela v njih.

Ljudi in vozilo obvaroval pred večjo nesrečo

V torek, 4. aprila t. l. je kot redno pripeljal ob 6.30 zjutraj po Ormoški cesti v Ptuj avto-bus iz Cirkulan. Bil je pol potnikov, odraslih in otrok. V bližini gostilne pri sejmišču (prej Brencič) v Ptuj pa mu je odpovedala prednja leva vzmet. Voz je imel srednjo brzino. Prednji kolesi je usmerilo naravnost proti debelemu kostanju. Sofer Jože Kodrič iz Cirkulan si je na vso moč prizadeval, da bi vozilo speljal mimo kostanja. Ker je bil premični vzvod krmila blokiran, ni mogel z volanom mnogo vplivati na smer vozila, vendar mu je kljub vsemu uspelo vozilo prihraniti sunek, da se je samo potegnilo po kostanju.

Skozi vrata ni bilo mogoče ven iz vozila, ker je bilo z njimi naslonjeno na kostanj. Sofer Jože Kodrič in Konrad Plohl z Borla sta se splazila skozi okno. Ko sta ugotovila, da ni nevarnosti za ogenj je zlezal sofer nazaj v vozilo in pognal motor.

Vozilo je potisnil toliko nazaj, da je bilo mogoče odpreti vrata. Ljudje so si oddahnili. Ko so začutili sunek in vse ostalo v zvezi z zlomljeno vzmetjo, so bili vsi precej vznemirjeni, zlasti otroci. Vsakdo se je zbal, da bi izbruhnil požar. V tem primeru bi bila res edina rešitev skozi okno. Skozi vrata so potem vsi zdravi in veseli zapustili vozilo, ki je tam počakalo na odpremo v delavnico...

Taka nevarnost bi se po vsej verjetnosti na vožnji po hribu drugega končala. Tokratna izkušnja pa nalaga podjetju pogostejše preizkušnje vzmeti na potniških vozilih, da bo potnikom zagotovljena mirna in varna vožnja po hribih in ravnini.

Sofer Jože Kodrič zasluži priznanje glede na prispebnost in vso prizadevnost, da je obvaroval ljudi in vozilo pred večjo nesrečo in škodo. Potniki so mu ga tudi takoj izrekli.

V. J.

NOVI DAROVALCI KRVI

Dne 28. marca 1961 so darovali kri krvodajalci iz Ptujске gore, organizirali sta jih Mohorko Matilda in Božičko Marija. V imenu bolnikov se vsem zahvaljujemo.

Javili so se: Mohorko Anton, Topolovec Karla, Debelak Lenčka, Bedenik Ludvik, Gajzer Neža, Soba Karolina, Gokovič Fanika, Zolar Antonija, Kokol Martina, Vedlin Rozalija, Anbelj Antonija, Aubelj Ivan, Kupčič Marija, Jazbec Milica, Kokolj Slavica, Božičko Marija, Skledar Anica, Jeza Alojz.

V istem tednu sta darovala kri se tov. Knez Jakob in Krajac Karel.

Splošna bolnišnica Ptuj
Rdeči križ Ptuj

sti niso sami, da ogrožajo promet in življenja vseh, ki jih delo in razne skrbi ter dolžnosti silijo na cesto.

V ponedeljek, 3. aprila t. l. popoldne, se je razvil od Širčevih dolg sprevid odraslih in otrok (skoraj 2.000 ljudi). To ni bilo samo slovo od priljubljene ga Vlada, ampak je bil obenem protest zbrane žalujoče množice.

Osebna kronika

ROJSTVA

Marčič Roza, Mostečno 18 — Pavlo; Cajnko Alojzija, Ločič 3 — deklico; Juhner Marija, Zabovec 3 — Milnera; Robin Stanislava, Dornava 15 — Vesno; Korošec Marija, Slatina 17 — Bojana; Slana Ana, Nova vas 41, p. Markovci — Ido; Petrič Terezija, Svetinci 37 — Alojzijo; Sori Stefka, Levanjci 35 — Ido; Meglič Katarina, Marjeta na Dr. polju 91 — Ivana; Strelac Elizabeta, Strelci 2 — Stanka; Korošec Marija, Podlože 17 — Zdenka; Gajsek Ljudmila, Podlehnik 19 — Zvonko; Gojčič Ana, Zlatoličje 112 — Nado; Vogrinčič Franciska, Biš 65 — Danico; Konda Slavica, Vičava 8 — Slavico; Peserl Marija, Kajzar 20 — deklico; Belšak Pavlina, Rakovci 45a — Božidara; Klajdarč Marija, Vinski vrh 96 — Franca; Knez Hedvika, Gornja Bistrica 1 — Nado; Suen Lizika, Biš 42 — Janeza.

POROKE

Krajnc Adolf, Miklošičeva 2, in Crešnik Ana, Ormoška 5.

SMRTI

Arnš Elizabeta, Desternik 47, roj. 14. 11. 1891 — umrla 29. 3. 1961; Haložan Milanka, Središče 265, roj. 11. 3. 1961 — umrla 30. 3. 1961; Širec Vlado, Zagrebška c. 26, roj. 31. 5. 1946 — umrl 1. 4. 1961.

ŠAH

Sahovsko društvo Ptuj bo imelo brzoturnir za mesec april v ponedeljek, dne 10. t. m. v kavarni »Evropa«. Pričetek ob 19.30. Vabljeni tudi nečlani.

Lunine spremembe in vremenska napoved

ZA ČAS OD 8. DO 15. APRILA
Maj bo 15. aprila 1961 ob 6.58.
— Vreme bo lepo, noči pa še hladne. AC

Množica pred Širčevim hišo pred pogrebom. Pri tretji beli hiši desno se je zgodila nesreča.

Ljudstvo obsoja pijanega vozača Markeža in njegovo družbo, ki je ta dan spila v kratkem času v Vidmu in na Turnišču več litrov vina in ni upoštevala, da je z njo vozač osebnega avtomobila, ki je lahko nevaren za promet in ljudi ter lahkomišeln za svojo službo in družino.

Obiskal sem oba poškodovana v petek, 31. marca 1961 popoldne v ptujski bolnišnici. Po nasvetu dežurnega zdravnika dr. Gaberška sem se zaradi izrednega obiska obrnil na šefa kirurškega oddelka dr. Praunselja. Smel sem obiskati Vlada Šireca in Stanka Molnarja.

V sobo, kjer je ležal Vlado, me je odvedla sestra Mira. Tam sva našla bolničarko Dragico, ki je ravno z vato čistila Vladov močno poškodovan in otekel

Nezavesten Vlado Širec v bolnišnici

obraz. V malo odprta usta se mu je videlo, da pokriva usta ustnice težko poškodovano zgornjo čeljust. Očesni vekli je imel malo odprti. Leva roka se je podzavestno vedno več ali manj premikala, zlomljena desnica pa je mirovala pod odejo. Bolničarka Dragica mu je lepo in previdno popravila zglavnik. Počasi in nežno ga je pobožala po laseh in dejala:

»Prva dva dni je bil zelo nemiren, čeprav je brez zavesti že od same nesreče dalje. Zdaj se je malo umiril. Malo že reagira ob injekcijah, ker ga umetno hranimo. Oči že malo reagirajo na svetlobo. Vsi, zdravniki, starši in ostali upamo, da bo prebolel krizo!«

V sosedni sobi sem obiskal Stanko Molnarja. Ležal je med drugimi bolniki. Potrpežljiv je s svojo desno zlomljeno nogo. Poškodovan je tudi po desni strani po rebrih in na glavi ima dve rani. Sam dogodek mi je Stanko tako opisal:

NEKAJ MISLI IN NAPOTKOV

Pred izbiro poklica

KAKO GA NAJLAŽE IZBIRAMO

Ker preživi človek več kot polovico svojega življenja v poklicnem delu in je od tega dela odvisen njegov zaslužek, napredovanje v delu in njegovo osebnostno zadovoljstvo, nudi izbira poklica velik možnosti za človekov osebni razvoj, obenem je pa to dejavnost, ki lahko, če je nepravilno izbrana, stre človekovo življenje, podre vse njegove načrte in uniči upe za bodočnost. Pa ne samo za posameznika, tudi za družbo je pomembno, da so njeni člani sposobni in zadovoljni delavci, ker je od uspešnosti posameznika odvisen gospodarski napredek, vse skupnosti in od zadovoljstva posameznika, zadovoljstva naših delovnih ljudi.

Vskladitev osebnih lastnosti, možnosti, zahtev in pogojev

Ko torej stojiš pred izbiro poklica, moraš pretehtati vrsto činiteljev, ki so v zvezi s človekom in vrsto činiteljev, ki so v zvezi s poklicem. Dobro se boš odločil, če boš vskladil svoje osebne lastnosti in možnosti z zahtevami in pogoji v poklicu. Da bi to lažje, pogledajmo natančneje najprej nekatere lastnosti tvoje osebnosti.

Osnovni pogoj za delovanje na katerem koli področju so zmognosti, to je možnosti za razvoj posameznih duševnih in telesnih funkcij. Če teh ni, jih ne more nadomestiti niti tvoje prizadevanje niti veselje (če imaš pokvarjeno srčno zaklopkico, ne moreš postati športnik, in če niš poslušati, ne boš z nobeno vajo postal dober glasbenik). K sreči noben poklic ne zahteva niti vseh zmognosti in enakih meril. Iz tega sledi, da vsak poklic ni za vsakogar, da pa si vsakdo lahko najde poklic, ki predpostavlja take zmognosti in v taki meri, kot jih sam ima. Torej je za izbiro poklica nad vse važna realna ocena lastnih zmognosti.

Sam to precej težko storiš, s preizkušnimi pripomočki — tisti, ki jih uporabljamo v poklicni posveovalnici pa zmognosti lahko precej objektivno ocenimo. Da boš sam čim realneje ocenil svoje zmognosti, pretehtaj mnenje svojih znancev, ker gledajo bolj neprizadeto nate in te zato lažje ocenjujejo in skušajo se spomniti kako si uspel v takih situacijah, v katerih ti nista po-

magala ne znanje in ne praksa, temveč le tvoje zmognosti.

Važne tudi izkušnje in znanje

Poleg zmognosti je za uspeh v poklicu važna tudi izkušnja, znanje. Tudi zanj velja da je specifično, to se pravi, nihče ne zna vsega, temveč le določene stvari. Izkušstvo si pridobimo z delom (seveda v okviru danih zmognosti) vendar je za uspeh v poklicu, določen minimum izkušstva že potreben. Zato zahtevamo, za vstop v poklice, tudi formalne kvalifikacije, to je spričevalo o uspešno opravljeni šoli (različno za različne poklice). Večina poklicev je nedostopna vsem, ki nimajo popolne osmetke (kovinska stroka, elektro-stroka, gostinstvo). Deodajala pa upoštevajo ob sprejemu v uk formalne kvalifikacije, tako da izbirajo kandidate z boljšimi ocenami. Pozitivne ocene pa ne pomenijo vedno, da si snov za določen razred res obvladaš, še manj pa, da jo obvladaš še danes, da je nisi pozabil. Zato se ob izbiri poklica ne odričaj le na šolske ocene, temveč dobro pretehtaj tudi svoje znanje. Pametno je, če oceniš svoje znanje tudi na področjih, ki niso v zvezi s šolo, pa bi utegnula biti važna za poklicno delo.

In še nekaj o interesih, zanimanju in veselju. Tudi teh činiteljev ne kaže prezreti, kadar se odločaš za poklic. Saj veš, nekoga dela se običajno lotiš le, če imaš veselje zanj, če te zanima. V tem primeru višji v delo vse svoje sile, pri delu se najmanj utrudiš in dosežeš največji učinek, hkrati pa najboljše izkoristiš svoje zmognosti in si pridobiš kar največ izkušstva; v nasprotnem primeru pa delaš z nevoljo, zato z več-

II. ABONMAJSKI KONCERT

Koncert dveh slovenskih študentov iz Pariza

Pianist ACI BERTONCELJ in violončelist CIRIL SKERJANEC bosta koncertirala na abonmajskih koncertih 11. aprila v Ptuj. Oba mlada slovenska umetnika študirata v Parizu na Nacionalnem konservatoriju ter upravičujeta upanje, da se bosta razvila v koncertna velikega formata. Gotovo se je Bertoncclj s svojimi dosedanjimi nastopi že uvrstil med elito jugoslovanskih pianistov, medtem ko je Skerjanec prvi slovenski koncertni violončelist.

di solistično in z orkestrom v Ljubljani, Mariboru, Trstu in Celovcu. Slovenska filharmonija ga je še kot študenta angažirala za svoj abonmajski koncert (dirigent Efreml Kurtz) ter za reprezentativno gostovanje v Celovcu.

CIRIL SKERJANEC je bil rojen leta 1936 v Trbovljah. Po končani Srednji glasbeni šoli v Ljubljani pri prof. Hildi Lobetovi je kot študent odšel v Pariz, kjer je bil sprejet na Nacionalni konservatorij v razred znamenitega mojstra Andréja Navarre. Pri njem študira že tretje leto. V času pariskega študija je že trikrat obiskal poletni tečaj na Accademii Chigiani v Sieni (Italija), ki ga vodi mojster Navarre, ter sledil posebnemu kursu pod vodstvom slavnega Pabla Casalsa. Vsakokrat je nastopil tudi na zaključnem koncertu najboljših slušateljev. Še ot študent v Ljubljani je bil sololist v simfoničnem orkestru RTV Ljubljana ter član ansambla »Slovenski solisti«. Nastopal je z orkestrom v Ljubljani in Mariboru, razen tega pa je z Acijem Bertonccljem posnel več programov za jugoslovanske radijske postaje.

Delo z veseljem in uspeh je zagotovljen

Skušajmo ti prikazati, kako se zmognosti, znanja in zanimanja med seboj povezujejo in dopolnjujejo. Za uspeh v poklicu je potrebno vse trije. Če nimas zmognosti, si z nobeno pridnostjo in prizadevanjem ne moreš pridobiti ustreznega izkušstva, če imaš zmognosti in izkušstvo pa manjka zanimanje, ne delaš z veseljem in uspeh izostane v obeh primerih.

Poklic boš torej dobro izbral, če se odločaš za tistega, za katerega imaš potrebne zmognosti, potrebno znanje in zanimanje.

Poleg naštetih zahtevajo nekateri poklici še posebne osebne lastnosti, ki zadevajo človekovo čustvanje in osebnost v ožjem pomenu besede (delo socialnega delavca zahteva samostojnost in iniciativnost, prometni poklici predpostavljajo izrazito čustveno uravnovesjenost). Take lastnosti svoje osebnosti najlažje prečeniš, če veš, kako si reagiral v situacijah, ko si stal pred težjimi in odgovornjšimi nalogami.

Na poklicno izbiro vpliva tudi spol. Nekatera težjša dela so za dekleta povsem neprimerna, medtem ko so nekateri poklici izključno ženski (letalsko strojno osebo, poklici pri negi otrok). Slednjic so pri izbiri poklica pomembne tudi objektivne družinske prilike — materialna situacija staršev, njihove želje, obveznost do družine itd. Svoje lastne objektivne prilike vsakdo pozna in jih mora upoštevati (nemiselnost se je zanešati na študentsko, če s svojim študijskim uspehom ne ustrezaš pogojem, da bi jo dobil), vendar se maraš, kar se kaže nemogoče, uredi s pametno presojo in vztrajnostjo.

Dopisujte v PTUJSKI TEDNIK

10. Kje je Cervantes izgubil roko?

- ODGOVORI: 1. Narodnega heroja Jožeta Lacka so gestapovci ujeli in zverinsko ubili 10. avgusta 1942. 2. Avtor romana »Lesena žlica« (I-II, 1947, 1952) je slovenski književnik Jus Kozak (roj. 1892). 3. Prvi kajak za športne namene je zgradil Scot Mac Gregor leta 1845 ter ga imenoval »Roh Roy«. 4. Fezan ima ime po grškem nazivu reke Rion na Kavkazu (Fasis). 5. Osnovatelj prve teorije nauka o razvoju živih bitij je angleški prirodoslovec Charles Robert Darwin (1809—1882). 6. Premer diska za moške je 22 centimetrov, težak pa je 2 kilograma. 7. Ameriška filmska igralka Susan Hayward se je rodila 30. junija 1919 v Brooklynu. Njeno pravo ime je Edythe Marener. 8. Hokejska tekma traja trikrat po dvajset minut. 9. Glavni liki ameriškega risarja Waila Disneya so: Mickey Mouse, Donald Duck, pes Pluton itd. 10. Španski pripovednik in dramatik Miguel de Cervantes (1547 do 1616) je izgubil roko v bitki pri Lepantu leta 1571.

SRNICA

V gozdu živeja je srnica in hodila k potoku je žezjo gasiti. Za njo zvedel je ovce mlad, ki hodil tja je lovt.

Počakal je srnico nekega dne. Res, mora priti v moje roke. Za njo dobi bom denarce, praznil bom lahko kozarce.

Prišla je srnica vitka zopet k potoku pri vodo. Puška je počila in srnica skočila. Kri je zasia njeno oko.

Potoček v gozdu dalje šumi, za srnico žaluje, ki je več ni.

NEŽA MARKOVIČ, Bukovci 77, p. Markovci pri Ptuj

ANICA DUH, Videm: CVETOČA ČESNJA

(FANTAZIJSKI SPIS)

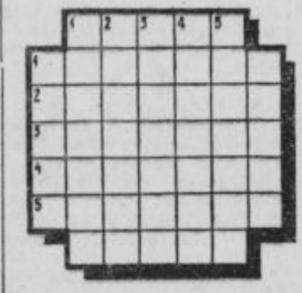
Pred mnogimi leti sem s svojimi prvimi listici zagledala svetlobo. Dolgo me je šeegetalo v obeh, kajti svetloba, ki je nasm se nikoli videla, me je docela prevzela. Nisem in nisem se mogla načuditi lepemu življenju, ki se je razvijalo in cvetelo okrog mene. Čez nekaj časa (čez nekaj mesecev ali let) se je začelo tudi zame novo življenje. Kakšen je bil ta začetek, vam bom na kratko razložila, samo če boste pazljivo čitali. Začelo se je takole:

Nekega dne je prišlo, oziroma počasi je pristopil proti meni prileten možakar. V tresočih se rokah je držal nož in nekaj šibic. Joj, kako sem trepetala iz strahu, kajti dedek je že odpiral nož, da bi m odrezal vejice. To je tudi storil. Čutil me je. Joj, joj, kako sem stokala, jokala in točila solze. Tudi to je hitro minilo in že naslednjo pomlad sem prvič zaveljela. Ko bi videl, kakšno veselje je tmei dedek, ko je zagledal, da mu je cepetje uspela in da mu bo sedaj raslo najljubše drevo.

Od takrat je minilo že mnogo časa, mnogo mesecev in let. Razprostran sedaj mogočne veje daleč okrog deba in segam visoko v nebo ter vsako leto cvetem in rodim, epe temnoredče česnje. Daleč naokoli vidim svojo lepo okolico, ne vidim pa več dedeka, ki je tako rad prihajal k meni. Minule spomladi, ko sem najlepše cvetela, so ga domači prijatelji in znanci spremili k zadnjemu potisku. O, kako živo se še spominjam, da je prvič takrat k meni neki deček, odčimil veje, nato stekle, na pokopališču in jo solznih očih položil na dedekov grob.

Magični lik

- 1. Znani ruski pisatelj (1828 do 1910), (Vojna in mir, Ana Karenina); 2. eden od odličnih grških gnomov (pisec izrekov); 3. mesto v zahodni Belgiji; 4. tanka zvaljena cinasta ploščica; 5. pokrajina in mesto v južni Španiji, kjer je znana mošeja (danes katedrala) Abd ar-Rahmana I. iz 8. stoletja.

REŠITEV MAGIČNEGA LIKA IZ ŠTEV. 12

- 1. lokvanj, 2. škotska, 3. avto-kar, 4. maskara, 5. Ankaran.

ALI VESTE?

- 1. Kdaj so gestapovci ujeli in zverinsko ubili Jožeta Lacka? 2. Čigav je obsojen roman »Lesena žlica«? 3. Kdo je zgradil prvi kajak za športne namene? 4. Po kom ma fazan svoje ime? 5. Kdo je angleški prirodoslovec, ki je osnovatelj prve teorije nauka o razvoju (evoluciji) živih bitij? 6. Kakšna je šrina in teža diska za moške? 7. Kje se je rodila ameriška filmska igralka Susan Hayward in kakšno je njeno pravo ime? 8. Koliko časa traja hokejska tekma? 9. Kateri so trije glavni liki n-sanih filmov Waila Disneya?

Iz programa RTV Ljubljana

NEDELJA, 9. APRILA 6.00—6.30 Jutranji poudar — vmes ob 6.05—6.10 Poročila, vremenska napoved in dnevni koledar. 6.30 Veselo na poti 7.00 Napoved časa, poročila, pregled tiska, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda. 7.15 Reklame. 7.30 Radijski koledar in prireditve dneva. 7.35 Pibalni orkester JLA p. v. Pevka Brzljice. 8.00 Mladinska radijska igra. 11.45 Orkester Mladostov. 12.00 Nasl postušaici čestitajo in pozdravljajo. — I. 13.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda. 13.15 Obvestila in zabavna glasba. 13.30 Za našo vas. 13.45 Z glasbo po Evropi. 14.15 Naši postušaici čestitajo in pozdravljajo. — II. 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved. 15.15 Reklame. 15.30 Kar rad poslušate. 16.00 Humorski tega tedna — Mirko Trtkier. Dve vešeli. 16.30 Koncertni valčki. 16.40 Pol so jih mati moja. 17.00 Radi bi vas zabavali. 17.30 Radijska igra. 18.50 Claude Debussy: Rapsodija za saksofon in orkester. 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba. 19.30 Radijski dnevnik in športna poročila. 20.05 Izberite melodijsko tedno. 20.30 V himni počasnega tixtrata. 21.00 Rezervirano za openo glasbo. 22.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan. 22.15 Ples ob radijskem sprejemniku. 23.00 Poročila. 23.03 Nočni simfonični koncert. Nočni simfonični koncert. 24.00 Začetni poročila in zaključne oddaje.

TOREK, 11. APRILA 5.00—8.00 Dobro jutro! (nisan glasbeni spored) — vmes ob 5.05—5.10 Poročila in dnevni koledar. 5.25—5.45 Nekaj domačih. 6.00—6.15 Napoved časa, poročila, pregled tiska, vremenska napoved in obvestila. 6.30—6.40 Reklame. 7.00—7.15 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in tiskovni koledar. 8.00 Poročila. 11.00 Melodije iz Dvorakove Rusalke. 11.30 Deset minut iz naše beletrike. 11.40 Zvočna matrica. 12.00 Z Hožom in Mikom in Vaškim kvintetom. 12.15 Kmetijski nasveti. 12.25 Klavir, orgle in orglice. 12.45 Pihalni orkester LM p. v. Radolja Starša. 13.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved, objava dnevnega sporeda in prireditve dneva. 13.15 Obvestila in zabavna glasba. 13.30 Zabavni poturji. 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba. 19.30 Radijski dnevnik. 20.00 Koncert zboru in orkestra italijansko-avstrijskega radsia in zboru edinske univerze. 20.30 Radijska igra. 21.30 Braquin Savin: Tri orkestralne slike. 21.30 Veliki zabavni orkestri teža tedna. 22.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan.

ŠREDA, 12. APRILA 5.00—8.00 Dobro jutro! (nisan glasbeni spored) — vmes ob 5.05—5.10 Poročila in dnevni koledar. 5.10—5.30 Nekaj domačih. 6.00—6.15 Napoved časa, poročila, pregled tiska, vremenska napoved in obvestila. 6.30—6.40 Reklame. 7.00—7.15 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski koledar. 8.00 Poročila. 11.00 Ruski tečaj za začetnike — 14. lekcijski (ponovitev). 11.15 Dve ruski povelji. 11.25 P. I. Čaikovski: Koncert za klavir in orkester št. 2 v G-duru. 12.00 Iz folklornih zapiskov Matije Tomca. 12.15 Kmetijski nasveti. 12.25 Zbori in baleti iz oper. 13.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved, objava dnevnega sporeda in prireditve dneva. 13.15 Obvestila in zabavna glasba. 13.30 Napevi iz Soanije. 13.50 Polje Komorni zbor RTV Ljubljana. 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba. 19.30 Radijski dnevnik. 20.00 Četrtni večer domačih pesmi in napoved. 20.45 Literarni večer. 21.25 Iz jugoslovanske simfonične glasbe. 22.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan.

ČETREK, 13. APRILA 5.00—8.00 Dobro jutro! (nisan glasbeni spored) — vmes ob 5.05—5.10 Poročila in dnevni koledar. 5.25—5.45 Nekaj domačih. 6.00—6.15 Napoved časa, poročila, pregled tiska, vremenska napoved in obvestila. 6.30—6.40 Reklame. 7.00—7.15 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski koledar. 8.00 Poročila. 11.00 Ruski tečaj za začetnike — 14. lekcijski (ponovitev). 11.15 Dve ruski povelji. 11.25 P. I. Čaikovski: Koncert za klavir in orkester št. 2 v G-duru. 12.00 Iz folklornih zapiskov Matije Tomca. 12.15 Kmetijski nasveti. 12.25 Zbori in baleti iz oper. 13.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved, objava dnevnega sporeda in prireditve dneva. 13.15 Obvestila in zabavna glasba. 13.30 Iz himnov in glasbenih revij. 13.45 Polke in valčki naših domačih viharjev. 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba. 19.30 Radijski dnevnik. 20.00 Lene melodije. 20.15 Tedenski znanstvenopolitični pregled. 20.30 Veliki skladatelji. 21.15 Oddaja o morju in pomorskihih. 22.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan.

PETER, 14. APRILA

5.00—8.00 Dobro jutro! (nisan glasbeni spored) — vmes ob 5.05—5.10 Poročila in dnevni koledar. 5.10—5.30

SOBOTA, 15. APRILA

5.00—8.00 Dobro jutro! (nisan glasbeni spored) — vmes ob 5.05—5.10 Poročila in dnevni koledar. 5.25—5.45 Nekaj domačih. 6.00—6.15 Napoved časa, poročila, pregled tiska, vremenska napoved in obvestila. 6.30—6.40 Reklame. 7.00—7.15 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in radijski koledar. 8.00 Poročila. 11.00 Polje Komorni zbor RTV Ljubljana. 11.50 Otroci izbirajo pesmico. 12.00 Ansambel Milana Staneta. 12.15 Kmetijski nasveti. 12.25 Zabavni openadonski spored. 13.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved, objava dnevnega sporeda in prireditve dneva. 13.15 Obvestila in zabavna glasba. 13.30 Pozdravila vas kmečka zoba. 13.50 Od arije do arije. 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba. 19.30 Radijski dnevnik. 20.00 Po domače... za svob in svobno večer. 20.20 Henry Cecil: Obe mali postava. 21.00 Za prileten konec tedna. 22.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan.

Za vsakogar nekaj zanimivega

» Micek je v meste šlo «

(Sola v haloškem Leskovcu pred 100 leti)

Starejši in tudi še srednji rod dobro ve, kaj je boj za narodnostne in jezikovne pravice, ker je v tem boju, zlasti tu ob naši severni meji tudi sam sodeloval. Ve, kako se je moralo naše ljudstvo pod avstrijsko-ogrsko monarhijo zagrizeno boriti za vsako drobtinico. Medtem, ko so v nemških krajih zidale že takrat pred 100 leti lepa poslopja, v mestih pa prave palače za nemško mladino, je bila sola našega haloškega otroka napol razpela kočica, tako nam jo opisujejo takratni »Novičarji«. Hlapčevski duh naših socialno in narodnostno zatiranih ljudi je bil zlasti v pasivnih pokrajinah, na pr. v Halozah, kjer so bili nemški ptujski magnati lastniki najlepših vinogradov, tako zaverovan v veličino nemštva, da so nekateri naši ljudje naravnost zahtevali nemško šolo, češ da bodo lahko brali nemška uradna pisma, ki so prihajala iz takratnega pomembnega Ptujca.

Današnja mladina se seveda v šoli uči o socialnih in narodnostnih bojih slovenskega ljudstva v prejšnjem stoletju; vendar, ali sprejema te stvari s pravim razumevanjem in dovolj prizadeto? Če letos ob dvajsetletnici vstaje slovenskega naroda poudarjamo, da moramo mladini čim nazorneje in doživeto prikazati herojsko dobo našega naroda med narodno-osvobodilnim bojem, da ne pozabi, da je njeno današnje lepše življenje »Lepo je v naši domovini biti mlade« plod odrekanih, žrtvenih in krvi naših borcev, je tudi boj naših prednikov pred 100 in več leti »Naš narod star je težkih tisoč let«, je rekel pesnik Zupančič pomemben in vreden, da o njem večkrat govorimo posebno mladini.

Priobčujemo dva dopisa, ki opisujeta šolske razmere v Leskovcu v Halozah pred 100 leti.

PRVI DOPIS

(»Novice« z dne 19. II. 1862)
Srce me boli, ko vidim, kako smo Haložani zaostali v omiki svojega jezika, in da ne moremo z drugimi Slovenci koraciti naprej. V temini pa bomo spali še

Pokojninsko zavarovanje kmetijskih proizvajalcev v Zahodni Nemčiji

Pokojninsko zavarovanje kmetijskih proizvajalcev je bilo v Zahodni Nemčiji vpeljano s 1. oktobrom 1957. Zanje je nekaj nad milijon kmetijskih proizvajalcev (Zahodna Nemčija ima po zadnjih podatkih 54,3 milijona prebivalcev).

Starostna pokojnina, ki pomeni v bistvu le skromno podporo, znaša za oženjenega kmetijskega proizvajalca 60 mark na mesec, za samca oziroma vdovca pa 40 mark. Pravico do te pokojnine pridobi kmetijski proizvajalec, ko dopolni 65. leto starosti, če je vplačal do tedaj najmanj 180 mesečnih prispevkov in če je po dopolnitvi 50. letu starosti izročil posestvo svojemu dediču oziroma dedičem.

Pokojninsko zavarovanje kmetijskih proizvajalcev se v celoti vzdržuje iz prispevkov upravičencev; država ne daje nobenih subvencij. Prispevek posameznega kmetijskega proizvajalca znaša 12 mark mesečno, kar pomeni za nemškega kmeta dekajšen znesek.

Po razstavi turističnih spominkov

V soboto, 25. marca, so v Ljubljani zaključili I. republiško razstavo turističnih spominkov. Razstava je pokazala, da je stopnja slovenskega spominkarstva še vedno dokaj problematična, saj je bilo razstavljenih precej kličastih, neizvirnih in izumetničenih izdelkov, manj pa res domačih in folklorno pomembnih spominkov. Zaradi tega žirija za nagrade ni podelila nobenemu razstavljavcu prve nagrade, ampak je znesek sredstev za nagrade razdelila na sedem enakih delov, tako da je sedem razstavljavcev dobilo nagrado po 10.000 din.

tako dolgo, dokler ne bomo spoznali lepote slovenskega jezika in narodnosti svoje. Mi skoraj ne znamo spola od spola in sklonov od sklonov ločevati. Pri nas, so vse ženske moškega spola in skoraj vsi skloni so na »ee«; in čeravno so ženske moškega spola, je povedek vedno srednjega spola; tako na primer: Micek je v meste šlo, Gerek je v grabe bilo, Nežek pri meste služi, Anček je v meste prišlo.

Kdaj bomo vendar mi dobro slovenski znali? Mi že nikoli, ker nam je že naše narečje preveč v glavo vbito; a usmilimo se svojih otrok! Poglejmo v bližnje fare in povsod bomo videli, da bolj za svoje otroke skrbijo ko mi, ki si še šole sezidati nočemo. Več kot 10 let jo že zidamo in še dandanašnji je ni. Sramujem se povedati, da smo bili že les za šolo kupili in ga na mesto zvozili, kjer bi se imela šola zidati, pa ko nam je že ves sprnjeti hotel, smo ga spet za majhne denarje prodali. Imamo sicer vrlega slovenskega učenika, gosp. Ignaca Petriča, ki je za marsikakega nemškutarja osramotil; a kaj nam on more pomagati, če ni šole, kjer bi našim otrokom slovensko besedo v srce sadili? Marsikdo mi bo morebiti rekel: Saj imamo šolo! Imamo šolo, to je res, ali tako, da bi pomagal — pravo-podrtijo. Pod njo ima krčmar svoj konjski hlev; na levi strani se je krčma drži; streha ji vsa visi proti severu; zid je na vse kraje spokan, in stopnice, po katerih se vanjo gre, vsake druge in tretje manjka; če pa v učeniškovo sobo stopiš, vidiš na sredi hiše velik steber, ki ga je neki tesar postavil, da se ne bi

Stoletni hrasti - zaklonišča

Trsteniški zlatniški kraj Topoljak, na poti na Ljubostino, je znan po svojih stoletnih deblih, med katerimi je tudi več desetih topolov in hrastov, katerih starost ocenjujejo na do 500 let. Ta drevesa »starčice« predstavljajo pravcato atrakcijo za turiste in izletnike, imajo pa tudi koristno stran: v prostranih duplinah njihovih debel si počivajo mnogi izletniki, posebno djaki, varno zaklonišče, ko jih med sprehodom preseneti dež ali neurje.

V Topoljaku je odprlo lovsko društvo »Trsteniški restavracija za obiskovalce in majhen živalski vrt s srnami, zajci, ptiči in drugimi živalmi.

Pomlad prihaja

Prvi topli žarki pomladnega sonca odkrijejo, da nam je polt v dolgih zimskih mesecih precej trpela. Na prvem prehodu v samem kostimu tudi opazimo, da naša linija ni več brezhibna, kakor je bila videti v zimskem plašču. Potrebna nam je torej splošna prenovitev.

Za lepoto bomo poskrbeli s shujševalnimi dietami in s posebno skrbo nego kože. Lepotno nego pa je zmeraj treba dopolniti tudi z zdravstveno nego, zlasti še sedaj, spomladini.

Spite mnogo in ne bojte se, da bi vas kratek poldnevni spanec oropal nočnega spanja. Če se počutite živčne in razburjene, se kljub temu smehljajte. Za nekaj časa se odpoveste mastnemu mesu, klobasam, mastni hrani sploh, slaščicam in alkoholu, skratka vsemu, kar je težko prebavljivo in povzroča v telesu strupene snovi.

Vaše telo mora po dolgih zimskih mesecih odpočiti in osvežiti. Za to poznamo izvrstno sredstvo:

Pomladno kuro

Zjutraj, takoj ko vsanete, si pripravite skodelico čaja z velikega stebelca timijana in ene žličke piriških korenin. Okoli desetih spijte drugo skodelico tega čaja.

Pred jedmi popijte kot aperitiv pol vinskega kozarca kaduljinega ali rožmarinovega vina, ki si ga lahko sami pripravite po naslednjih receptih.

Kaduljino (žabljevo) vino. V drogeriji kupite 80 gramov kadu-

tako naglo ta podrtija na učenika in njegove otroke podira. To vam je leskovska šola!

DRUGI DOPIS

(»Novice« z istega dne)
Ni čuda, da jih je pri nas še mnogo, čeravno nič nemški ne razumejo, ki bi vendar imeli rajši nemško šolo, kot pa slovensko, ker nam zmeraj vsako pismo ali oznanilo iz Ptujca v nemški besedi pride. Ko sem samo nekoliko dni pri tukajšnjem učeniku bil, je zdaj kakšno pismo prinesel, ki ga je iz Ptujca dobil, da bi mu učenik razložil, kaj ti gospodje v tem nemškem mestu hočejo. Niti enega pisma nisem videl, ki iz Ptujca pride, da bi slovenski pisano bilo; zato mnogi mislijo in celo želijo, da bi boljše bilo, če bi imeli nemške šole, ker bi si potem mogel vsak prečitati in razložiti, če bi

J. D. Dihanov

Eichmannovi sodniki so iz Nemčije

Vsi trije sodniki, ki bodo v Jeruzalemu tvorili sodišče za vojnega zločinca Eichmanna, so

po rodu iz Nemčije. Dva izmed njih sta v Nemčiji študirala tudi pravo.

Projekcija namesto kulis

K poskusom, uporabiti filmske dekorativne elemente na gledališkem odru, sodi inscenacija Mozartove opere »Così fan tutte«, ki jo pripravljajo za prihodnji mesec v New Yorku. Za »živis« okras bodo uporabili Nagyjev večplastenski sistem projekcij, pri katerem uporabljajo prosojne steklene plošče za slike, prc. j cirane iz ozadja dvorane. »Kulise« so na diapozitivih, diaprojektorji pa so 90 do 180 cm izza ekrana. Sistem je izoblikoval Elemér Nagy s Karttovega glasbenega kolegija, za poskušne pa so ga pred dvema letoma prvi uporabili pri inscenaciji neke Rossinijeve opere.

Združitev dravskih elektrarn

V petek, 24. marca, so se sestali v Mariboru predstavniki dravskih elektrarn in ustanovili nacistični odbor za združitev šestih dravskih elektrarn v eno podjetje. Na sestanku so poudarili njunost in ekonomske prednosti združitve, ki jih je že proučila posebna komisija. Na sestanku so sklenili, da bodo ugotovili želje posameznih deževnih kolektivov glede združitve in vskladili vsa morebitna nasprotujoča si mnenja.

Predsednik sodišča Landau, ki je tudi član Izraelskega vrhovnega sodišča, je bil rojen leta 1912 v Gdanskcu, študiral pa je na londonski univerzi. Sodnik Halevi, predsednik jeruzalemskega okrožnega sodišča je bil rojen leta 1901 v Wiessenfelsu ob Sasi in je študiral na berlinski univerzi. Tretji sodnik Raveh se je rodil leta 1906 v Aurichu. Študiral je v Berlinu in Halleju in je bil še dve leti pred Hitlerjevimi prevzemom oblasti sodnik v Berlinu. Leta 1933 se je odselil v Palestino.

Kako shranjujemo jajca?

Jajca, namenjena za shranjevanje, naj bodo zdrava, kar najbolj sveža, čista in cela. Na tri jajca takoj porabimo, umazana pa dobro umijemo v čisti vodi. Za shranjevanje odbrana jajca hranimo na hladnem temnem prostoru. Položimo jih tako, da jih lahko vsaki dan obračamo in da ostane rumenjaki v naravni legi.

Kako jajca preskusimo, če so sveža? V ta namen jih namočimo eno uro v 10% solni raztopini (1 kg soli na 10 litrov vode). Sveža jajca padejo v raztopino na dno, starejša se postavijo pokonci, prav stara pa splavajo na vrh. V raztopini hitro opazimo razpoke, saj iz njih izhajajo mehurčki. Neopazno na tri jajca in tista, ki imajo slabo lupino, izločimo ta-

ko, da po dve in dve trkamo ob ušesu in jih pri tem obračamo. Napočeni jajci imata povsem drugačen zven kakor počeni. Boljše je, da se jajce s slabo lupino ubije v roki, kakor pa da bi se zdrobilo pozneje, ko je že vloženo.

Jajca lahko zložimo na polico v hladnem zračnem prostoru in jih lahko vsak dan obračamo in jih tudi v pleve, žito, otrobe ali žagovino. Njihova trpežnost se poveča, če jih pred vlaganjem namažemo s slanino ali prevlečemo z raztopljenim voskom (lahko tudi s svečo). Sedem do osem mesecev ohranimo jajca, če jih namakamo eno uro v raztopini hipermangana (damo eno kavino žličko hipermangana na 5 do 6 litrov prekuhane vode), potem pa osušimo in vložimo v drobno žito ali žagovino. Pri vseh teh načinih shranjevanja morajo biti jajčka dobro pokrita, ne smejo se pa tudi dotikati drugih jajc. Hranimo jih na hladnem, v dobri kleti ali kašči. Se dalj časa jih ohranimo, če jih vložimo v apneno mleko, v vodotopno steklo ali garantol.

Pri vlaganju v apno je dobra vsaka posoda, ki ne pušča. Odbrana in umita jajca vlagamo v posodo tako, da je obrnjen koničasti del navzdol. Apneno mleko nalijemo na jajca počasi, napravimo ga iz 2 kg apna (gašenega) in 10 litrov vode (prekuhane). Apno naj pokriva zgornjo plast jajc za dlan visoko. Če ni posoda ob prvem vlaganju polna, lahko dolagamo pozneje. To je vsekakor boljše, kakor pa da bi jih predolgo zbirali. Posodo pokrijemo in hranimo v hladni, snažni shrambi. Če je potrebno, tekočino dolivamo. Apnenu mleku lahko dodamo nekaj soli. Tako vložena jajca uporabljamo za vse primere, le beljaka ne moremo stepati v snegu. Pri kuhanju rada počijo, zato prilijemo vodi malo kisa ali jih pa na topem koncu prebodemo z iglo.

Preskušeni način shranjevanja je vlaganje v vodotopno steklo. Za ta namen uporabljamo lončeno, porcelanasto ali kamnito posodo. Vložena jajca zalijemo z raztopino iz 1 kg vodotopnega stekla in iz 1-10 litrov prekuhane vode. Tekočina naj prekrije jajca vsaj 5 cm. Pokrito posodo hranimo v hladnem prostoru, v katerega ne poseje sonce. Tako shranjena jajca so primerna za vsako uporabo, le beljaka ni mogoče stepati v snegu. — Garantol, siv prašek, raztopimo v prekuhani vodi. Navadno ga potrebujemo 1 dekagram na en liter vode, sicer se pa ravnamo po priloženem navodilu.

Zanimivosti na razstavi izumov

Na bruseljski svetovni razstavi izumov razstavlja med drugim »večno vzgialico«, ki jo je izumil neki Avstrijec, nagrobni kamen iz plastične mase, budilko, ki spečega ne samo zbudi, ampak ga tudi strese, čevlje, s katerimi je moč hoditi po vodi, trneč, ki pozvoni, brč ko riba zgrabi za vabo, lonec, ki skuha jajce brez vode, zaboj v katerem lahko varno prenašate bombe in eksploziv, in tablete, ki v 30 minutah ozdravijo vsakega pijanca.

Na razstavi sodeluje 850 izumiteljev iz 89 držav.

Vila za vsak primer

Znano je, da španski diktator Franco ne pčtuje nikamor izven svoje dežele (razen morda na Portugalsko). To pa ne samo zato, ker ga nihče ne vabi, temveč zato, ker je povsod lepo, največ počitnice pa je le doma...

Zato je v svetovni javnosti vzbudila precejšnjo pozornost vest, da si Franco gradi razkošno vilo v bližini Rima — torej v Italiji. Ozemlje je kupil od rimskih princev Borghese.

V primeru, da bi se mu kaj zgodilo, Franco res ne bi mogel najti zatočišča tam, kjer staja ga naša Peron in Battista — v Španiji.

Iznajdljivi Danci

Norvežani smejo prinesiti v državo samo eno klobaso, ki je osvobodena carine. Izdelovalci klobas v danskem mestu Alborgu, od koder Norvežani navadno nosijo v svojo domovino po eno neocarinjeno klobaso pa so prišli na originalno zamisel: ker v carinskih predpisih ni določeno, kako velika mora biti neocarinjena klobasa, so začeli izdelovati za Norvežane klobase, ki so dolge tudi po pet metrov.

Svetovna proizvodnja jekla v letu 1960

Svetovna proizvodnja jekla je v l. 1960 dosegla rekordno količino 322,5 milijona ton, kar je za 31,7 milijona ton več kot v l. 1959. ZDA so v celotni proizvodnji udeležene s 27,9%, na sproti 29,1% v letu 1959. Najbolj se je povečala proizvodnja v Japonski, to je za 33%. S tem je prišla za 22,1 milijona ton na peto mesto za ZDA, Sovjetsko zvez, Zahodno Nemčijo in Veliko Britanijo. V Sovjetski zvezi je bila proizvodnja za 5,8 milijona ton oziroma za 9% višja kot v l. 1959. V Italiji znaša povečanje 21%, v Veliki Britaniji 20%, v Zahodni Nemčiji 16% in v Franciji 14%.

Optimist

Pomlad prihaja